

СТАНОВИЩЕ

от доц. д-р ИВАН РАШКОВ МАРЧЕВСКИ – член на научно жури по обявен конкурс за заемане на академична длъжност ДОЦЕНТ на Стопанска академия „Д.А.Ценов“, Свищов, в област на висшето образование 3. Социални, стопански и правни науки, професионално направление 3.8. Икономика, научна специалност 05.02.26 Маркетинг, за нуждите на катедра „Маркетинг“ („Държавен вестник“, бр.51/19.06.2018 г.)

1. Представяне на кандидата. По обявения конкурс за заемане на академична длъжност „доцент“, за нуждите на катедра „Маркетинг“ на Стопанска академия „Д. А. Ценов“ – Свищов, участва един кандидат - гл.ас. д-р Ваня Петкова Григорова.

Кандидатът е представил всички документи, които се изискват съгласно ЗРАС в Р България, Правилника за неговото приложение и Правилника за приложение за закона за развитие на академичния състав (ППЗРАС) в СА.

2. Основание за написване на становището. Становището е изготвено въз основа на Решение на факултетния съвет на факултет „Мениджмънт и маркетинг“ към СА „Д.А.Ценов“ (Протокол № 13/04.07.2018 г.), Заповед № 641/09.07.2018 г. на Ректора на СА „Д. А. Ценов“ – Свищов, Писмо от офис ДАИ на СА „Д.А.Ценов“, от 31.08.2018 г., изискванията на ЗРАС в Р България, Правилника за неговото прилагане и Правилника за прилагане на ЗРАС в Стопанска академия „Д.А.Ценов“.

При написването на становището е съблюдавана индикативната структура на „становище“, разработено от член на научно жури за заемане на академична длъжност „доцент“ по обявени конкурси в Стопанска академия „Д.А.Ценов“ – Свищов.

3. Персонална характеристика на кандидата. Ваня Петкова Григорова е завършила висшето си образование в СА „Д.А.Ценов“ през 1993 година. Притежава диплома за висше образование по специалност „Маркетинг и планиране. Тя има общ преподавателски трудов стаж в Стопанска академия - 19 години и 3 месеца. Назначена е като асистент през месец юли 1997 г. и е повишавана поетапно в длъжностите ст. асистент (ноември 1999 година) и гл. асистент (октомври 2009 година). Преди това е работила като счетоводител. (Справки 1 и 3).

Ваня Григорова притежава докторска степен, придобита през 2012 година, на база на успешно защитена дисертация на тема „Комплексно оценяване на ефектите от маркетинговата дейност“. Този факт е удостоверен чрез приложената към документите по конкурса Диплома от Стопанска академия „Д.А.Ценов“ №201218 от 21.05.2012 г., за притежавана образователна и научна степен „доктор“ по научна специалност 05.02.26 „Маркетинг“. (Справка 5).

Гл. ас. д-р Ваня Петкова Григорова е член на Съюза на учените в България от 25.04.2013 г. и на Българската асоциация по Маркетинг от 13.03.2016 г. (*справка 15*).

4. Обща оценка на учебно-преподавателската работа. Предоставените документи дават основание да се твърди, че гл.ас. д-р Ваня Петкова Григорова участва в конкурса легитимно. Представени са надлежно заверени справки за учебната заетост на кандидата за последните 6 учебни години в ОКС „Бакалавър” (от уч. 2012/13 до уч.2017/18 вкл.), както и справка за учебната натовареност пред студенти в ОКС „Магистър” от учебната 2009/10 до сега. (*Справки 11 и 12.*)

По детайлният анализ на учебно-преподавателската дейност на кандидата изисква съсредоточаване в следните направления.

Първо, учебна натовареност (вж. таблица 1).

Таблица 1

Учебни години	Часове	
	Аудиторна заетост	Процентно изпълнение на законовия норматив (250 ч. до уч. 2017/18, 400 ч. след това)
2013/2014	478	191%
2014/2015	335	134%
2015/2016	317	127%
2016/2017	413	165%
2017/2018	485	121%

От данните е видно, че кандидатът чувствително надхвърля регламентираните съгласно чл. 60, ал. 1, т. 2 и ал.2 т.1 на ППЗРАС в СА „Д.А.Ценов” базови изисквания за заемане на академична длъжност „доцент”. За петте последни академични години той има учебна заетост в рамките между 121% и 191% от годишния норматив аудиторна заетост.

Портфолиото от преподавани дисциплини от гл. ас. д-р Ваня Григорова може да се приеме като индикатор за **висока и разнопосочна компетентност в сферата на маркетинга**. През последните 5 години тя е водила учебни занятия по дисциплините – Основни на маркетинга, Диагностика на маркетинговите решения, Дистрибуционна политика, Маркетинг на финансови услуги, Маркетингов мениджмънт и Маркетинг на услугите – пред студенти от ОКС „Бакалавър” (*справка 11*) и три дисциплини пред студенти от ОКС „Магистър” – Принципи на маркетинга, Управление на продажбите и Основни на маркетинга (*справка 12*).

Допълнителен аргумент в подкрепа на тезата за високата й квалификация е това, че гл.ас. д-р Григорова е участвала в учебния процес на само като ръководител на семинарни занятия, но и като лектор. През последните пет години тя е подготвила и изнасяла цялостни лекционни курсове по дисциплините Дистрибуционна политика и Логистика (на руски език) и частично по дисциплините Индустриален маркетинг, Маркетинг на финансови услуги,

Маркетинг на услугите, Принципи на маркетинга и Управление на продажбите (справки 13 и 14).

Второ, разработени и публикувани учебни материали.

От предоставените справки недвусмислено става ясно, че разработените от гл.ас. д-р Ваня Григорова учебни материали (учебници, учебни пособия, помагала и др.) чувствително надхвърлят минималния обем, предвиден в чл. 60, ал. 2, т. 1.4 на ППЗРАС в СА „Д.А.Ценов“. За рецензиране са представени 1 самостоятелен учебник по Дистрибуционна политика (278 стандартни страници), 2 учебника в съавторство (участие на кандидата от 187 страници) и 5 учебни пособия (участие на кандидата от 254 стр.), общо 719 страници (справка 17). Всички те са обсъдени и приети на заседание на катедра „Маркетинг“, а тези в съавторство са придружени с разделителни протоколи. За всичко кандидатът е представил доказателства.

Трето, работа със студенти.

Гл.ас. д-р Ваня Григорова проявява висока активност по отношение работата със студентите. От данните в справка 17 е видно, че тя и била организатор на една кръгла маса с участието на студенти от специалност „Маркетинг“ (май 2017 г.), на 4 публични лекции с представители на практиката (2017 и 2018 година) и на 4 учебни посещения в реална работна среда със студентите от специалност „Маркетинг“ (2017 и 2018 г.) и др. През периода 2014 – 2018 година е постоянен модератор на студентските научни сесии, секция „Маркетинг“, организирани от факултет „Мениджмънт и маркетинг“. Ваня Григорова е била академичен наставник на студенти в направление „Икономика“ по проект „Студентски практики“ – фаза I, както и ментор на студенти по основна дейност „Обучение по социално предприемачество“ в рамките на научно-образователен проект по програма ЕРАЗЪМ+ (справка 8).

Констатация. Въз основа на предоставените материали може да се заключи, че постиженията в областта на **научно-преподавателската работа** на кандидатът по конкурса, гл.ас. д-р Ваня Петкова Григорова надвишават изискванията на чл.60, ал.1 и 2 на ППЗРАС в СА „Д.А.Ценов“.

5. Обща оценка на научните изследвания и изследователската дейност.

Оценката на научните изследвания на гр.ас. д-р Ваня Григорова ще направя в два аспекта.

Първо, количествена оценка на научната продукция и изследователската дейност на кандидата. За рецензиране в рамките на конкурса гл.ас. д-р Ваня Петкова Григорова е представила 30 научни публикации, 4 от които са на чужд език и/или са публикувани в чужбина с общ обем от 672 стандартни страници (справка 16). В тях се включват една самостоятелна монография (256 страници), 4 студии - една самостоятелна (36 страници) и три в съавторство (69 страници), 16 научни статии (238 страници), две от които в чуждестранни издания (46 страници) и 9 научни доклада (73 страници), от които 2 в чужбина. Всички публикации са в реферирани специализирани научни издания и са рецензирани. За съвместните публикации са представени разделителни протоколи.

Освен добра публикационна дейност кандидатът демонстрира и добри резултати и по линията на участието в изследователски проекти и научни форуми. През периода 2002 – 20016 година гл. ас. д-р Ваня Петкова Григорова е взела участие в 6 научно-изследователски проекта, финансирани от Института за научни изследвания на СА. Всички проекти са приключили с научни публикации в реферирани специализирани научни издания.

Представените данни позволяват да са заключи, че в количествено отношение научната продукция на кандидатът напълно покрива и дори надхвърля изискванията на чл. 60, ал. 1, т.3 и ал. 2, т. 2 от ППЗРАС в СА „Д.А.Ценов”.

Второ, качествена оценка на научната продукция и изследователската дейност.

Научните интереси на гл.ас. д-р Ваня Григорова са фокусирани основна върху изследване на генезиса, развитието и приложението на бизнес мрежите в тяхното маркетингово измерение. По-ранните изследвания се фокусират върху мрежовия подход в бизнеса като цяло, а на следващ етап вниманието се насочва изцяло към маркетинговите мрежи. На проблемите на маркетинговите мрежи са посветени монографията „Маркетинговите мрежи от фирми: състояние и стратегически решения в туристическия бизнес”, 2 студии, 3 статии и 4 доклада, от представените за рецензиране. Изследванията са многопластови, третираат актуални и сравнително слабо структурирани маркетингови проблеми с ясно изразена отраслова специфика – туристическия пазар.

Друго направление в научните интереси на Ваня Григорова е измерването на резултатите от маркетинговата дейност на фирмите. Вниманието на изследователката е фокусирано върху информационното осигуряване на процеса по измерване и върху процедурите и измерителите за оценка. Въпросите, свързани с измерването на резултатите от маркетинговата дейности са във фокуса на 3 от представените за рецензиране статии.

Като по-периферни могат да се определят интересите на Ваня Григорова към след продажбения маркетинг и рекламата.

Констатация. Общото впечатление от научно-изследователската дейност на гл.ас. д-р Ваня Петкова Григорова е, че тя изцяло се вписва в профила на направлението, за което е обявен конкурс – 02.05.26 Маркетинг. Количествените параметри чувствително надхвърлят изискванията залегнали в чл.60, ал. 1 и ал. 2 от ППЗРАС в СА „Д.А.Ценов”, а качеството съответства на утвърдените за страната стандарти. Това ми дава основание за положителна оценка на научно-изследователската дейност на кандидата.

6. Характеристика на научните постижения и приноси на кандидата.

Запознаването с трудовете на кандидата ми дава основание да приема, че посочените научни приноси са реални и могат да се структурират в три направления. Първо, **обогатяване на съществуващото маркетингово знание** чрез дефиниране на икономическата категория „маркетингова мрежа”, както и описание на нейните същностни характеристики. Второ, **развитите на**

инструментариума, на маркетинговото управление, чрез разработване на процедури, свързани с вземане на решение за включване в маркетингова мрежа. Трето, **комплексно проучване на конкретен бизнес проблем** – изграждане, функциониране и развитие на маркетинговите мрежи в туризма и формулиране на препоръки към практиката. Сред приносите специално внимание заслужават.

Първо. Предефинирането на категорията „маркетингова мрежа“ като разновидност на по-общата категория „бизнес мрежа“, както и очертаването на нейните характеристики и предпоставките за нейното формиране (*публикации 2.1, 3.2, 3.6, 3.9, 3.12, 5.1, и 5.3. към Справката 4*).

Второ. Направената в монографията „Маркетинговите мрежи от фирми: състояние и стратегически решения в туристическия сектор“ систематизация на съществуващите маркетингови туристически мрежи в България.

Трето. Полезни за фирмите от туристическия бранш, а и не само за тях, могат да бъдат разработените от Ваня Григоров процедури за вземане на решения, приложими при изграждането и управлението на маркетинговите мрежи на отраслово ниво (*публикации 2.1, 3.3, 5.2 и 5.3 от Справка 4*).

7. Академична известност

От приложената справка за цитиранията на гл.ас. д-р Ваня Григорова се вижда, че тя е сравнително познат автор сред научната общност.

Нейни публикации са цитирани 8 пъти в книги (*справка 7.3*), 4 пъти в дисертации (*справка 7.1*) и 10 пъти в периодични издания и сборници от конференции (*справка 7.2*). Освен това тя има 3 цитирания в Google Scholar (*справка 7.4*).

8. Допуснати слабости, критични бележки и препоръки

По трудовете на гл.ас. д-р Ваня Григорова нямам конкретни бележки. След запознаване с научната ѝ продукция и на база на преките ми впечатления от съвместната ни работа си позволявам да твърдя, че тя е автор, изследовател и преподавател с потенциал.

Позволявам си да ѝ препоръчам през следващите години да съхрани афинитета си към изследователската работа и да полага по-големи и постоянни усилия за да се утвърди като самостоятелен учен в сферата на маркетинга.

9. Обобщена оценка

Обща констатация. Всичко изложено до тук и непосредствените ми впечатления от кандидата ми дават основание да твърдя, че:

- Гл. ас. д-р Ваня Петкова Григорова покрива минималните национални изисквания за заемане на академична длъжност „доцент“, съгласно Приложение към чл.1, ал.1, чл.53, ал.1, т.4 и чл.54, ал.1 от ППЗРАСРБ. По конкретно. По показатели от група А – 50 точки от 50 изискуеми (задължителни); показатели от група В – 100 точки от 100 изискуеми (задължителни); показатели от група Г – 232,34 точки от 200 изискуеми

(задължителни); показатели от група Д – 130 точки от 50 изискуеми и показатели от група Е – 249,08 (препоръчителни).

- Ваня Петкова Григорова е ерудиран учен и висококвалифициран преподавател, с авторитет сред академичната общност.
- Тя има сериозен потенциал за развитие като учен и като преподавател и би спомогнала за издигане авторитета на катедра „Маркетинг“ и СА „Д.А.Ценов“ – Свищов, у нас и в чужбина.

Становище. С пълна убеденост изразявам категоричното си становище, че гл. ас. д-р Ваня Петкова Григорова има необходимите качества да заеме академичната длъжност „доцент“ на СА „Д.А.Ценов“ по научна специалност 05.02.26 Маркетинг. Позволявам се да препоръчам на уважаемото Научно жури и Факултетния съвет при факултет „Мениджмънт и маркетинг“ на СА „Д.А.Ценов“ да подкрепи кандидатурата гл.ас. д-р Ваня Петкова Григорова за заемане на академичната длъжност „доцент“ по „Маркетинг“.

Свищов
5.10.2018 г.

доц. д-р Иван Марчевски:

